

Soạn văn 6 Các loài chung sống với nhau như thế nào? - Kết nối tri thức với cuộc sống sẽ được Đọc tài liệu bao gồm các câu trả lời cho các câu hỏi trong bài học, sau đó là tổng hợp lại kiến thức của cả bài đọc.

Soạn bài Các loài chung sống với nhau như thế nào? - Kết nối tri thức

Gợi ý trả lời câu hỏi soạn văn 6 Kết nối tri thức bài Các loài chung sống với nhau như thế nào? theo trình tự bài đọc.

Trước khi đọc

Câu 1. Em biết những chương trình nào trên các phương tiện truyền thông, in-to-net (internet) cung cấp nhiều thông tin thú vị, bổ ích về đời sống của muôn loài trên Trái Đất?

Gợi ý

- Chương trình: Thế giới động vật, Khám phá thế giới,... trên truyền hình.
- Thường xuyên tìm hiểu các tài liệu đề cập đến sự đa dạng của thế giới tự nhiên là một việc làm cần thiết để hiểu hơn và có ý thức bảo vệ thế giới tự nhiên.

Câu 2. Trong số những tài liệu, bộ phim kể về các loài sinh vật mà em đã đọc, đã xem, tài liệu, bộ phim nào để lại cho em nhiều ấn tượng? Vì sao?

Gợi ý

- Em ấn tượng nhất là bộ phim hoạt hình “Vua sư tử”:

Lấy bối cảnh thiên nhiên hoang dã của Phi Châu, bộ phim đã xây dựng nên cả một xã hội có tổ chức của thế giới loài vật. Trong xã hội ấy cũng có những mâu thuẫn, cũng có tranh chấp và có cả tình yêu như thế giới loài người

Nhân vật chính của Vua sư tử là chú sư tử con Simba, con trai của Mufasa, vị vua đang thống trị thế giới hoang dã ở đây. Cuộc sống hạnh phúc yêu đời bên cạnh cha mẹ và cô bạn Nala của cậu sớm chấm dứt khi người chú ruột Scar (mặt sẹo) có âm mưu cướp ngai vàng của cha cậu. Scar đã sắp đặt sẵn một kế hoạch tàn bạo, phối hợp với bầy linh cẩu hoang đàn dựng nên một cuộc chạy trốn tán loạn của vô vàn con linh dương rồi để cho Simba bị mắc kẹt trong đó. Để cứu con trai, vị vua của muôn loài đã phải hi sinh thân mình. Vừa tiêu diệt được đối thủ, vừa gây nên sự ân hận trong người cháu ruột bé nhỏ Simba, Scar đã đạt được mục tiêu của mình. Scar xô Mufasa rơi xuống núi, và nói trước khi Mufasa chết: "Đức vua vạn tuế!". Mufasa rơi khỏi dãy núi và chết vì bị đâm đập trong hỗn loạn.

Simba bé bỏng ra đi với nỗi ân hận vô bờ về cái chết của cha, cậu trở nên suy sụp tinh thần chẳng buồn tranh chấp ngai vàng và quyền cai trị vương quốc. Còn Scar ngay lập tức lấy danh là

người cuối cùng của dòng tộc lên ngôi vua và bắt tay với bọn linh cầu làm loạn cả thảo nguyên. Cuộc sống trở nên tồi tệ hết sức, không còn những khung cảnh tươi xanh, không còn những dòng suối mát, không còn tiếng ca hát vui tươi. Nơi đây chỉ còn một không khí âm ảm chết chóc.

Simba đi lang thang, kết bạn với lợn rừng Pumbaa và chồn đất Timon, sống một cuộc sống tự do tự tại đến tận lúc trưởng thành. Thời gian dường như xóa nhòa vết thương trong lòng Simba, cậu không còn quá nặng nề với cái chết của người cha đáng kính. Nhưng dường như có gì thôi thúc trong lòng, một cái gì đó như là trách nhiệm khi thấy mình đã lớn, Simba muốn quay về quê hương. Cuộc "hội ngộ" với cha đã khiến Simba càng muốn trở về cứu vương quốc. Trở lại nơi chôn rau cắt rốn, Simba ngỡ lòng khi thấy hình ảnh tươi đẹp không còn nữa, chỉ còn cảnh điêu tàn với sự hoành hành của bọn linh cầu gian ác. Cuộc hội ngộ với mẹ và Nala yêu quý đã giúp Simba thêm sức mạnh chiến đấu chống lại Scar và bè lũ linh cầu. Simba đã chiến thắng và tiếp nối trị vì vương quốc cha cậu đã xây dựng nên. Cuộc sống yên bình đã trở lại nơi đây, muông thú lại hát ca, suối nước lại róc rách, cây cối lại tươi xanh và ánh nắng chan hòa khắp nơi.

Độc văn bản

Gợi ý trả lời câu hỏi trong bài đọc:

Theo dõi: Số lượng các loài sinh vật hiện tồn tại trên Trái Đất và số lượng loài đã được con người nhận biết.

Gợi ý

- Theo ước tính của nhiều nhà khoa học, trên Trái Đất hiện có khoảng: 10.000.000 loài sinh vật.
- Hiện nay con người mới chỉ nhận biết được khoảng 1.400.000 loài, trong đó có hơn 300.000 loài thực vật và hơn 1.000.000 loài động vật.

Theo dõi: Những nhân tố gây ảnh hưởng đến sự đa dạng ở từng quần xã.

Gợi ý

- Sự đa dạng của từng quần xã phụ thuộc vào sự cạnh tranh giữa các loài, mối quan hệ con mồi – vật ăn thịt và mức độ thay đổi của các yếu tố vật lý – hóa học của môi trường.

Theo dõi: Trật tự trong cuộc sống của muôn loài được thể hiện như thế nào?

Gợi ý

- Trong quần xã luôn tồn tại một trật tự. Trật tự trong cuộc sống của muôn loài: loài ưu thế, loài thứ yếu, loài ngẫu nhiên, loài chủ chốt, loài đặc trưng,...

+ Loài ưu thế (như cây thông trong quần xã rừng thông) đóng vai trò quan trọng trong quần xã do số lượng nhiều và có khả năng hoạt động mạnh.

+ Loài chủ chốt (như sư tử ở các đồng cỏ hay cá sấu ở đầm nước châu Phi) đóng vai trò kiểm soát, khống chế hoạt động của các loài khác và duy trì sự phát triển ổn định của quần xã.

- Ngoài những điều kể trên, trật tự này còn được thể hiện ở sự phân bố các loài trong không gian sống chung, hoặc theo chiều thẳng đứng (như sự phân tầng của thực vật trong rừng mưa nhiệt đới), hoặc theo chiều ngang (trải ra theo bề rộng của địa hình), để giảm bớt sự cạnh tranh giữa các loài và giúp từng loài có thể sử dụng nguồn sống của môi trường một cách hiệu quả nhất.

Suy luận: Những bước tiến vượt bậc của nhận loại có ảnh hưởng đến cuộc sống muôn loài không?

Gợi ý

- Những bước tiến vượt bậc của nhận loại đã có ảnh hưởng đến cuộc sống muôn loài:

+ Sự cân bằng trong đời sống muôn loài ít nhiều bị xáo trộn, phá vỡ.

+ Thêm vào đó những yếu tố vô sinh của môi trường cũng phải chịu những tác động xấu.

Sau khi đọc

Tìm hiểu văn bản

- **Tác giả:** Ngọc Phú.

- **Tác phẩm:** Báo điện tử Đất Việt - Diễn đàn của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam, 9/2020.

- Nội dung

Văn bản nêu lên sự đa dạng của sinh vật cũng như cách các loài chung sống với nhau. Đồng thời nhắc đến con người với tư cách chủ thể tác động tới tự nhiên.

- Nghệ thuật

Văn bản đa phương tiện, kết cấu đầu cuối tương ứng, đặt vấn đề trong tương quan với bộ phim Vua sư tử.

Trả lời câu hỏi

Câu 1. Những con số, dữ liệu nào trong đoạn (2) (Theo ước tính... lẫn nhau của muôn loài) thể hiện sự phong phú của các loài trên Trái Đất?

Trả lời

- Theo ước tính của nhiều nhà khoa học, trên Trái Đất hiện có khoảng: 10.000.000 loài sinh vật.

- Hiện nay con người mới chỉ nhận biết được khoảng 1.400.000 loài, trong đó có hơn 300.000 loài thực vật và hơn 1.000.000 loài động vật.

Câu 2. Đoạn (3) (Các loài động vật... riêng từng loài) đã nói gì về sự đa dạng của các quần xã sinh vật?

Trả lời

- Mỗi quần xã sinh vật là một thế giới riêng không giống với những quần xã khác. Mặt khác, trong nội bộ từng quần xã, có thể nhận thấy cái riêng của rất nhiều loài cùng chung sống với nhau.

Câu 3. Nêu những căn cứ giúp ta hiểu được tính trật tự trong đời sống của muôn loài. Theo em, việc thiên nhiên duy trì trật tự ấy có ý nghĩa như thế nào?

Trả lời

- Trong quần xã luôn tồn tại một trật tự. Trật tự trong cuộc sống của muôn loài: loài ưu thế, loài thứ yếu, loài ngẫu nhiên, loài chủ chốt, loài đặc trưng,...

+ Loài ưu thế (như cây thông trong quần xã rừng thông) đóng vai trò quan trọng trong quần xã do số lượng nhiều và có khả năng hoạt động mạnh.

+ Loài chủ chốt (như sư tử ở các đồng cỏ hay cá sấu ở đầm nước châu Phi) đóng vai trò kiểm soát, khống chế hoạt động của các loài khác và duy trì sự phát triển ổn định của quần xã.

- Ngoài những điều kể trên, trật tự này còn được thể hiện ở sự phân bố các loài trong không gian sống chung, hoặc theo chiều thẳng đứng (như sự phân tầng của thực vật trong rừng mưa nhiệt đới), hoặc theo chiều ngang (trải ra theo bề rộng của địa hình), để giảm bớt sự cạnh tranh giữa các loài và giúp từng loài có thể sử dụng nguồn sống của môi trường một cách hiệu quả nhất.

Câu 4. Nếu chỉ tồn tại quan hệ đối kháng, sự cân bằng trong từng quần xã sinh vật sẽ bị ảnh hưởng ra sao?

Trả lời

- Nếu chỉ tồn tại quan hệ đối kháng, sự cân bằng trong đời sống của các loài trong 1 quần xã lập tức bị phá vỡ. Ngược lại, nếu quan hệ hỗ trợ luôn cùng tồn tại bên cạnh quan hệ đối kháng thì mọi thứ đạt tới sự cân bằng và vạn vật đều có cơ hội sống (chính câu chuyện giữa hai cha con Mu-pha-sa và Xim-ba được nhắc ở đầu văn bản nói rõ điều này)

Câu 5. Theo em, đoạn nào trong văn bản thể hiện rõ nhất cách trình bày văn bản thông tin theo quan hệ nhân quả?

Trả lời

- Theo em, đoạn "Trên Trái Đất... thế giới đẹp đẽ này." trong văn bản thể hiện rõ nhất cách trình bày văn bản thông tin theo quan hệ nhân quả.

Câu 6. Cách mở đầu và kết thúc của văn bản thông tin này có gì đặc sắc?

Trả lời

- Đoạn mở và kết của văn bản giàu sắc thái cảm xúc, đã làm “mềm” đi sự khô khan thường có của văn bản thông tin, hơn nữa, còn gợi nhiều suy nghĩ, với sự hỗ trợ của tác phẩm nghệ thuật được đưa vào vùng liên tưởng – Vua sư tử.

Câu 7. Con người có thể làm gì để bảo vệ sự phát triển phong phú của thế giới sinh vật?

Trả lời

- Những việc con người có thể làm để bảo vệ sự phát triển phong phú của thế giới sinh vật: Trồng cây gây rừng, bảo vệ các loài động vật quý hiếm và hoang dã, các loại sinh vật biển, cải thiện hồ chứa nước,...

Viết kết nối với đọc

Hãy viết đoạn văn (khoảng 5-7 câu) về chủ đề: “Trên hành tinh đẹp đẽ này, muôn loài luôn cần thiết cho nhau”.

Đoạn văn tham khảo 1:

Trên hành tinh đẹp đẽ này, muôn loài luôn cần thiết cho nhau. Mỗi loài sống trong một sinh cảnh đều có mối quan hệ ràng buộc chặt chẽ với những loài khác. Tất cả những loài đó cùng sinh sống, cùng phát triển, ràng buộc lẫn nhau bởi mối quan hệ đối kháng hay hỗ trợ, kiểm soát lẫn nhau hay cùng nhau hỗ trợ để cùng tồn tại lâu dài. Sự phát triển hay biến mất của một loài đều ít nhiều ảnh hưởng đến những loài xung quanh trong quần xã. Lưới thức ăn, chuỗi thức ăn và các con đường, mối quan hệ sinh thái của các loài bền vững, phát triển theo năm tháng. Tóm lại, trong quần xã và trên hành tinh này, muôn loài đều ràng buộc lẫn nhau để cùng tồn tại, phát triển.

(Bài viết của học sinh)

Đoạn văn tham khảo 2:

Trên hành tinh đẹp đẽ này, muôn loài luôn cần thiết cho nhau. Vì thế, một trong những vấn đề nóng được quan tâm là cách để giúp trẻ có nhận thức của riêng mình về những thảm họa môi trường và việc bảo vệ các loài sinh vật mà Trái Đất đang phải đối diện. Hàng ngày, bố mẹ cùng trò chuyện và thực hành với trẻ các hoạt động nho nhỏ và ý nghĩa. Đối với trẻ nhỏ, tiếp cận bằng hình ảnh và câu chuyện luôn là một cách hiệu quả để giúp trẻ có ấn tượng và ghi nhớ sâu sắc về cuộc sống muôn màu muôn vẻ của các loài sinh vật trên Trái Đất. Vì thế, những bộ phim ngắn

hay những cuốn sách về các loài sinh vật chính là công cụ hỗ trợ đắc lực cho các bố mẹ khi trò chuyện và thực hành cùng con.

(Bài viết của học sinh)

-/-

Với toàn bộ tài liệu hướng dẫn **soạn bài Các loài chung sống với nhau như thế nào? - Kết nối tri thức**, hi vọng các em sẽ chuẩn bị bài học tốt nhất trước khi tới lớp. Chúc các em học tốt môn Ngữ văn 6.